— Τὸ νοῦ σου ἀπὸ φωτιά, ἀπὸ νερὸ κι' ἀπὸ παληογυναῖκες.

— Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ, Γιῶργο μου, Γιωργάκη μου!

— Πρόσεχε μὴν κοιμηθῆς ποτὲ μὲ σπίρτα στὴν τσέπη σου.

— Καὶ στὴν Ἀμερικὴ νὰ μὴν ἀφίνῃς τὸ καντῆλι τὸ βράδυ ἀναφτό.

— Νὰ μὴν ἀκούσῃς κοῦκο νηστικός.

— Καὶ σὲ λεχῶνα νὰ μὴν μπῆς!...

Ὅλα τὸν στενοχωροῦσαν καὶ τὸν ἐβασάνιζαν τὸ Γιῶργο. Πῶς ἤθελε νὰ ἐρχότανε ἡ ὥρα, νὰ ἔφευγε, χωρὶς νὰ ἰδῇ κανένα καὶ χωρὶς κανένα νὰ χαιρετίσῃ, καὶ πῶς ἤθελε ποτὲ ἡ ὥρα νὰ μὴ ρθῇ...

Στὴν αὐλή, καὶ ἡ κότες ἀκόμα εἶχαν μαζευτῆ. Καὶ τὸ μαρτίνι του ἐβέλαξε, καὶ τὸ σκυλλάκι ἤρθε καὶ τὸν κύτταζε κατάματα, σὰν νὰ ἀπορροῦσε κι' αὐτὸ γιὰ τὶς ἑτοιμασίες... Ἔξω, τὰ λουλούδια, οἱ ἥλιοι, εἶχαν γείρει μέσα στὴν αὐλή, σὰν νὰ τὸν χαιρετοῦσαν, καὶ χίλια μάτια, μάτια μεγάλα καὶ χρωματιστά, τὰ ἀσπρολούλουδα τὸν κυττάζαν.

Ἤρθε καὶ ὁ κὺρ Δήμαρχος γιὰ νὰ τὸν χαιρετίσῃ.

— Τί θέλεις νὰ σοῦ φέρω, κὺρ Δήμαρχε, ἀπὸ τὴν Ἀμερική;

Καὶ ὁ Δήμαρχος, μὲ πόζα ἀνθρώπου ποὺ ξέρει πολλὰ πράματα καὶ λέγει λίγα, τοῦ ἀπάντησε:

— Ἐμένα νὰ μοῦ φέρῃς ἕνα «πρὶξ - φίξ».

Τὸ εἶχε ἀκούσει, μιὰ φορά, ποὺ πῆγε μὲ τὸν βουλευτή, σ' ἕνα ἐμπορικὸ στὴν πρωτεύουσα.

— Πρὶ - φὶξ ἔχετε ἐδῶ πέρα; ρώτησε τὸν ὑπάλληλο ὁ βουλευτής.

Καὶ ὁ Δήμαρχος τὸ ἐσημείωσε γιὰ νὰ τὸ πῇ στὸ χωριό.

* * *

Καταπίνοντας τοὺς κόμπους ποὺ τοῦ ἐρχόντουσαν στὸ λαιμό, ἐκίνησε ὁ Γιῶργος γιὰ νὰ φύγῃ.

Ἐκύτταξε δυὸ - τρεῖς φορὲς πίσω του, τὸ «γροῦπο», ποὺ μὲ βρεγμένα ἀπὸ τὰ δάκρυα τὰ μαντήλια τὸν χαιρετοῦσε, στήλωσε τὰ μάτια του γιὰ νὰ κρατήσῃ τὴν εἰκόνα αὐτὴ ἀλησμόνητη, καὶ «ροβόλησε σὰ κάτω», σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦσανε.

Ἡ λύτη του τώρα μαλάκωσε κάπως. Σκεφτότανε:

— Θὰ πάῃ νὰ δουλέψῃ, νὰ κάμῃ χρήματα πολλὰ καὶ νὰ γυρίσῃ πίσω σεβαστὸς καὶ πλούσιος, νὰ χρυσοντύσῃ τὸν πατέρα του καὶ νὰ παντρέψῃ τὴ Δροσοῦλα, μ' ἕνα... δάσκαλο!... Χιλιάδες ἅμα ἔχει παίρνει ἡ Δροσοῦλα καὶ δάσκαλο ἀκόμα. Παίρνει καὶ τοῦ Δημάρχου τὸ παιδί, ποὺ εἶνε γραφιᾶς στὴ χώρα κάτω σ' ἕνα Συμβολαιογραφεῖο!... Βέβαια μὲ 100.000 προῖκα καὶ 200.000, γιατὶ ὄχι καὶ ἑκατομμύριο, μπορεῖ νὰ πάρῃ καὶ τὸν Συμβολαιογράφο!...

Στὶς σκέψεις αὐτὲς μιὰ δροσιὰ αἰσθάνθηκε μέσα του. Καί, μὲ δροσισμένη τὴν ψυχὴ καὶ τὸ κεφάλι ἀλαφρύ, τράβηξε ἀνάμεσα στὰ ἀνθισμένα μονοπάτια καὶ στῶν δέντρων τὶς βαθειὲς σκιὲς καὶ τὰ μενεξεδένια κορφοβούνια.

Τώρα τὸ ἐνδιαφέρον του τὸ κινήσανε ἡ μέλισσες ποὺ βόσκανε στὰ λουλούδια καὶ ἡ πεταλοῦδες. Ἐπρόσεξε πολὺ μιὰ γρηᾶ σαῦρα ποὺ λιαζότανε, κι' ἔπειτα ἕνα πολύχρωμο ὑμενόπτερο, ἕνα τῆς «Παναγίας ἀλογάκι», ποὺ στὸ τέλμα μὲ τὰ βοῦρλα πέταξε. Ἐκύτταξε τὰ βοῦρλα γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ θυμήθηκε τὸ κεφάλι τοῦ τρελλοῦ τοῦ Χούσου, τοῦ συχωριανοῦ του, μὲ τὰ ἄγρια μαλλιὰ τὰ σηκωμένα...

Καὶ τότε θυμήθηκε πῶς, μιὰ φορά, τοῦ ἔριξε σκόνη μελάνης στὰ μαλλιὰ καὶ τὸν ἔστειλε γιὰ νὰ νιφτῇ κατόπιν. Ἡ μελάνη ἔλυσσε μὲ τὸ νερό, τὸ πρόσωπο τοῦ Χούσου μουντζουρώθηκε καὶ τί γέλια ὅπου ἔκανε! Τί γέλια!... Ἀκόμα τοῦ ἐρχόταν νὰ γελάσῃ...

— Ποῦ πᾶς, καλὸ παιδί;

Τοῦ φώναξε ἄξαφνα ὁ Κακορρίζος, ὁ δραγάτης, ποὺ, ἁρματωμένος σὰν ἀρχιληστής, ἐπρόβαλε μπροστά του.

— Στὴν Ἀμερική.

— Τί πᾶς ἐκεῖ νὰ κάνῃς;

— Νὰ γίνω ὁμογενής.

— Μονογενής; Δὲν εἶν' κακὸ ἐπάγγελμα. Κάλλιο μονογενὴς παρὰ ἀγροφύλακας κανένας!...

(Ἡ συνέχεια στὸ προσεχὲς) ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ὅσο εὔκολο εἶνε νὰ μορφώνεται κανεὶς στὰ νειάτα του, τόσο εἶνε δυσάρεστο νὰ παρουσιάζεται ἀμαθὴς στὰ γεράτειά του.

— Ἡ κενοδοξία εἶνε τὸ πρῶτο φυτὸ ποὺ φυτρώνει στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ τελευταῖο ποὺ ξεριζώνεται.

— Ἡ καλύτερη κληρονομία ποὺ μπορεῖ νὰ ἀφήσῃ ὁ ἄνθρωπος στὴ γῆ μετὰ τὸ θάνατό του, εἶνε μιὰ καλοανατεθραμμένη οἰκογένεια.

— Ὅταν εἶσαι μόνος σου, πρόσεχε τὶς ἰδέες σου. Ὅταν εἶσαι στὸ σπίτι σου, πρόσεχε τὶς συνήθειές σου. Ὅταν εἶσαι μαζὺ μὲ ἄλλους, πρόσεχε τὴ γλῶσσα σου.

— Δὲν εἶνε καθόλου ἄνανδρο νὰ ὑποτάσσεται κανεὶς στὴν ἀνάγκη, ὅπως δὲν εἶνε γενναῖο τὸ νὰ καταφέρεται ἐναντίον της.

— Ἡ φρόνησις ἔρχεται συχνὰ τόσο ἀργά, ὥστε μᾶς εἶνε περιττὴ ἡ παρουσία της.

— Ἡ μάθησις εἶνε ὁ θησαυρὸς τοῦ πνεύματος καὶ ἡ φρόνησις τὸ κλειδί του.

— Μὴ δυσαρεστεῖσαι ἐπειδὴ δὲν μπορεῖς νὰ ἀποκτήσῃς φίλους ὅπως τοὺς θέλεις, ἐνόσῳ δὲν μπορεῖς νὰ κάνῃς τὸν ἑαυτό σου ὅπως θέλεις.

ΕΧΑΣΑΜΕ ΤΟ ΚΕΦΙ ΜΑΣ;...

ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΑ ΓΛΕΝΤΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΗΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Τὶ ἀφηγεῖται ὁ κ. Μυράτ. Ἕνα ρωμαντικὸ ἀποκρηάτικο ἐπεισόδιο. Ἡ ὡραία ἄγνωστη. Ὅπου χάνονται τὰ ἴχνη της. Ξύλο καὶ τῶν γονέων. Τὰ γλέντια τῆς παληᾶς Ἀθήνας. Τὶ λέγει ὁ κ. Λιδωρίκης. Ἄλλοτε καὶ τώρα κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ κ. Μιλτ. Λιδωρίκης.

Συνεχίζουμε σήμερον τὰς συνεντεύξεις τῶν λογίων καὶ καλλιτεχνῶν, σχετικὰ μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὰ γλέντια τῆς παληᾶς Ἀθήνας. Δυστυχῶς, λόγῳ τῶν Ἀπόκρεω δὲν ἐπρόφτασαν νὰ μιλήσουν ὅλοι οἱ λόγιοι.

Ὁ γνωστὸς καλλιτέχνης κ. ΜΗΤΣΟΣ ΜΥΡΑΤ μᾶς ἀφηγεῖται τὴν ἑξῆς ἀποκρηάτικη ἱστορία, ἡ ὁποία θὰ συμπεριληφθῇ στὸ Β' τόμο τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» του, ποὺ θὰ ἐκδοθῇ προσεχῶς:

— Ἤμουν στὴν Κωνσταντινούπολι, ἀρχίζει, μαζὺ μὲ τὸ θίασο καὶ δίναμε παραστάσεις. Ἕνα βράδυ, ἐνῶ ἤμουν στὸ χαμαρίνι μου, ἔλαβα μιὰ κάρτα, στὴν ὁποία διάβασα τὰ ἑξῆς ἀπροσδόκητα:

«*Ἀφῆστε μιὰ βραδυὰ τὴ γυναίκα σας κι' ἔλατε νὰ γλεντήσουμε μαζὺ στὰ «Μνηματάκια».*

Μιὰ θαυμαστριά σας».

Ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐλκυστικὴ αὐτὴ πρότασι κύτταξα πῶς νὰ ξεφύγω ἀπὸ τὴ γυναίκα μου...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ κ. Μυράτ γύρισε, κύτταξε τὴ σύζυγό του, ποὺ καθόταν παραπέρα, καὶ συνέχισε:

— Μὴν ἐπιμείνετε, σᾶς παρακαλῶ, νὰ μάθετε ἂν ἀπὸ τὴν τωρινὴ ἢ τὴν τέως σύζυγό μου, γιατὶ... κωλύομαι νὰ σᾶς τὸ πῶ. Τέλος πάντων, γιὰ νὰ μὴν τὰ πολυλογῶ, μόλις τελείωσε ἡ παράστασις, φόρεσα τὸ φράκο μου καὶ πῆγα στὰ «Μνηματάκια», ὅπου διδόταν μεταμεσονύκτιος χορὸς στὸ φουαγιέ. Μὴν μπορῶντας ἀλλιῶς ν' ἀνακαλύψω τὴν ἄγνωστη θαυμάστριά μου, περπατοῦσα ἀνάμεσα στὰ τραπεζάκια καὶ περίμενα νὰ μοῦ δώσῃ ἡ ἴδια σημεῖα ζωῆς. Ἐπὶ τέλους εἶδα ἕνα λευκότατο μπράτσο νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ μανίκι ἑνὸς μεταξωτοῦ ντόμινο καὶ νὰ μὲ σταματᾷ.

— Εἶμαι αὐτὴ ποὺ ζητᾶτε, μοῦ ἐξήγησε. Σᾶς ἐπερίμενα. Καθῆστε...

Ἡ μυστηριώδης ἄγνωστη δὲν ἦταν μόνη της, ἀλλὰ μὲ τὴν παρέα της καὶ φοροῦσε μάσκα, ὅπως κι' οἱ ἄλλοι, σὲ τρόπο ποὺ μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ διακρίνω τὸ πρόσωπό της. Ἐκάθησα λοιπὸν κι' ἐγὼ μαζύ τους, ἤπιαμε, χορέψαμε, διασκεδάσαμε καὶ κατὰ τὰ ξημερώματα βγήκαμε γιὰ νὰ πᾶμε σ' ἕνα ἄλλο κέντρο.

Σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἡ ἄγνωστη φοροῦσε πάντα τὴ μάσκα της καὶ ἡ περιέργειά μου νὰ ἰδῶ τὸ πρόσωπό της κατάντησε νὰ γίνῃ πραγματικὴ ἀγωνία. Ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ ἀποχαιρετίσαμε τοὺς ἄλλους, μπήκαμε, ἐγὼ καὶ ἡ θαυμάστριά μου, μέσα σ' ἕνα ἀμάξι καὶ τραβήξαμε γιὰ κάπου ἐκεῖ κοντά. Στὸ δρόμο ἡ ἄγνωστη, ὕστερ' ἀπὸ πολλὲς παρακλήσεις μου, δέχτηκε νὰ βγάλῃ τὴ μάσκα της καὶ τότε φανερώθηκε μπροστά μου ἕνα πρόσωπο ἐξωσίας ὀμορφιᾶς. Μετὰ τὴ θαυμαστὴ αὐτὴ ἀποκάλυψη, ἄρχισα νὰ τῆς λέω μὲ τὸ κεφάλι ζαλισμένο ἀπ' τὸ μεθῦσι καὶ τὴ γλῶσσα ἐλαφρὰ τρανλίζουσα:

— Εἶσαι ὡραία! Εἶσαι ὡραία! Εἶσαι ὡραία!

Φαίνεται πὼς ἐπανέλαβα πολλὲς φορὲς τὶς δυὸ αὐτὲς λέξεις, γιατὶ ἡ ἄγνωστη ἀναγκάστηκε νὰ μοῦ πῇ:

— Μὰ δὲν μοῦ λέτε καὶ τίποτ' ἄλλο;

Ὅταν σὲ λίγο χωριστήκαμε, δώσαμε ραντεβοῦ γιὰ τὴν ἑπομένη σ' ἕνα γαλακτοπωλεῖο τοῦ Πέραν. Πῆγα, μὰ δὲν εἶχε ρθῇ. Τί ζήτησα, ἀλλὰ δὲν κατόρθωσα νὰ τὴ βρῶ. Ἀργότερα ἔμαθα ὅτι ὁ ἀδελφός της, ὁ ὁποῖος πληροφορήθηκε ὅτι μπήκαμε μαζὺ στὸ ἴδιο ἁμάξι ἐκείνη τὴ νύχτα, τὴν ἐτσάκισε στὸ ξύλο καὶ τὴν ὑποχρέωσε νὰ μείνῃ κλεισμένη στὸ σπίτι καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς παραμονῆς τοῦ θιάσου μας ἐκεῖ. Αὐτὴ εἶνε ἡ ὡραιότερη ἀνάμνησις τῆς ζωῆς μου καὶ τὴ θυμοῦμαι σὰν ὄνειρο, γιατὶ μοῦ ἄφησε ἕναν πόθο ἀπραγματοποίητο.

* * *

Τὸν κ. ΜΙΑΤΙΑΔΗ ΛΙΔΩΡΙΚΗ τὸν συναντοῦμε στὰ γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας τῶν Θεατρικῶν Συγγραφέων, τῆς ὁποίας τυγχάνει καὶ πρόεδρος. Βέρος Ἀθηναῖος ὁ κ. Λιδωρίκης — τὸ σπίτι του εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα ποὺ χτίστηκαν στὴν Ἀθήνα καὶ χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1835 — ἐπέρασε ὅλη τὴ ζωή του στὴν πρωτεύουσα, ὅπου γλέντησε καὶ διασκέδασε, ὅπως ἤξεραν νὰ γλεντοῦν καὶ νὰ διασκεδάζουν οἱ παλαιότεροι Ἀθηναῖοι.

— Ἡ καλύτερη ἀνάμνησί μου, μᾶς λέγει χαμογελῶντας ὁ κ. Λιδωρίκης, βρίσκεται στὰ περασμένα, στὴν προπολεμικὴ δηλαδὴ ἐποχή, ὁπότε τὸ καρναβάλι γιορταζόταν μὲ κέφι, μὲ μπρίο, μὲ εὐθυμία πραγματικὴ κι' ὄχι ὅπως σήμερα. Ἀλησμόνητα μοῦ μένουν ἰδίως τὰ καρναβάλια ποὺ διωργανώσαμε μὲ τὸ μακαρίτη τὸ Σπανδωνῆ ἀπὸ τοῦ 1900 μέχρι τοῦ 1908. Σωστά... Πεναθήναια ἦσαν ἐκεῖνα, ὄχι ἀστεῖα. Ἡ Ἀθήνα γιόρταζε ὅλη, ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη ὡς τὴν ἄλλη, σὰν νάταν ἕνα σπίτι μονάχα. Κι' ἡ Ἀθήνα τότε ἦταν πραγματικὰ ἕνα σπίτι, γιατὶ ἀποτελοῦσε σχεδὸν μιὰ οἰκογένεια.

***ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ:** Οἱ κ. κ. Ν. Λάσκαρης, Γ. Πώπ, Σπ, Μελᾶς καὶ Θεόφρ. Σακελλαρίδης.*